
PŘÍKLADY NA SEMINÁŘ NA TÉMA SOUDNÍ ROZHODNUTÍ

1. B nabyl od A na základě kupní smlouvy pozemek p. č. 1034 v katastrálním území Tupesy. V kupní smlouvě byla výslovně ujednána možnost prodávajícího odstoupit od smlouvy pro případ, že kupující se ocitne v prodlení se zaplacením kupní ceny a nezaplatí ji ani na výzvu prodávajícího v dodatečné měsíční lhůtě. Kupní cena byla splatná dne 10. 5. 2010. Vzhledem k tomu, že ji kupující nezaplatil, vyzval jej kupující dne 25. 6. 2010 k jejímu zaplacení. Kupní cena však nebyla na účet prodávajícího připsána ani během následujícího měsíce. Kupující z tohoto důvodu od kupní smlouvy odstoupil. Prodávající odmítl nemovitost vyklidit, a proto jej prodávající o vyklizení nemovitosti zažaloval. Soud I. stupně žalobě vyhověl a uložil žalovanému povinnost vyklidit shora označený pozemek a nahradit žalobci náklady řízení. Odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil, Nejvyšší soud dovolání odmítl; stejně tak byla jako zjevně neopodstatněná odmítnuta ústavní stížnost. Po nějaké době prodávající zjistil, že v katastru nemovitostí je stále jako vlastník zapsán kupující. Obrátil se proto na něj s žádostí o sepsání souhlasného prohlášení, které by bylo podkladem pro zápis obnoveného vlastnického práva prodávajícího do katastru nemovitostí. Kupující však odmítl poskytnout žalobci jakoukoliv součinnost; prodávající proto podal žalobu, kterou se domáhal určení, že je vlastníkem pozemku p. č. 1034 v katastrálním území Tupesy. Soud I. stupně řízení podle § 104 odst. 1 OSŘ zastavil, neboť projednání takové žaloby brání překážka věci pravomocně rozhodnuté dle § 159a odst. 4 OSŘ. Rozhodnutí o žalobě na plnění totiž v sobě vždy obsahuje závazné posouzení otázky vlastnického práva žalobce; kdyby totiž žalobce nebyl vlastníkem, nemohl by soud žalobě o vyklizení vyhovět. Proto lze otázku vlastnického práva žalobce považovat za závazně vyřešenou. Žalobce se proti tomuto rozhodnutí odvolal a v odvolání namítal, že posouzení překážky věci pravomocně rozhodnuté není správné, neboť podle jeho přesvědčení se nejedná o totožnou věc.

Posuďte, jak o odvolání rozhodne odvolací soud.

2. Soud I. stupně rozsudkem určil, že žalobce A je vlastníkem pozemku p. č. 325 v katastrálním území Brno-Líšeň. Rozsudek nabyl právní moci. Žalovaný B krátce poté zemřel a jeho majetek připadl jedinému dědici C. Ten proti A podal žalobu, kterou se domáhal určení, že A není vlastníkem pozemku p. č. 325 v katastrálním území Brno-Líšeň. Žalovaný ve vyjádření k žalobě poukázal na předchozí pravomocný rozsudek, kterým bylo vysloveno, že je vlastníkem. Projednání žaloby proto dle jeho názoru brání překážka věci pravomocně rozhodnuté. Žalobce v replice s tímto stanoviskem nesouhlasil. Jednak není dána totožnost účastníků, která je nezbytným předpokladem uplatnění překážky věci pravomocně rozhodnuté, jednak zde není ani totožnosti věci, neboť žalobní petit je jiný než v předchozím řízení.

Posuďte, zda projednání žaloby C o určení, že A není vlastníkem, brání překážka věci pravomocně rozhodnuté, založená rozsudkem určujícím ve sporu mezi A a B, že A je vlastníkem.

3. Žalobce A se domáhal toho, aby soud uložil žalovanému B povinnost zdržet se rušivých zásahů do jeho vlastnického práva spočívajících v umístování stavebního materiálu a jiných věcí na blíže označeném pozemku žalobce. Soud I. stupně dospěl k závěru, že žalobce nabyl vlastnické právo na základě smlouvy od žalovaného B, a je tedy vlastníkem, a dále že žalovaný nemá žádný právní důvod k tomu, aby pozemek žalobce popsáním způsobem užíval. Z tohoto důvodu žalobě vyhověl. Po nějaké době podal B vůči A žalobu o určení, že B je vlastníkem téhož pozemku, neboť smlouva, kterou s A před několika lety uzavřel, je absolutně neplatná. Žalovaný ve vyjádření k této žalobě poukázal na to, že platnost smlouvy a otázka jeho vlastnického práva již byla v předchozím řízení o negatorní žalobě závazně posouzena, a nemůže být tedy ve sporu o určení vlastnického práva vyřešena jinak. Z tohoto důvodu navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

Posuďte, zda je soud v popsaném sporu o určení vlastnického práva vázán závěrem o platnosti smlouvy a vlastnickém právu, který učinil ve sporu mezi týmiž účastníky o negatorní žalobě.

4. B odebral od A zboží za celkovou kupní cenu 150 000 Kč; na fakturu vystavenou prodávajícím ale nereagoval a kupní cenu nezaplatil. A proto podal vůči B žalobu, kterou se domáhal zaplacení 75 000 Kč s úroky z prodlení z této částky; celou částku neuplatnil proto, že chtěl snížit náklady řízení pro případ, kdyby soud dospěl k závěru o neplatnosti smlouvy (její platností si A nebyl zcela jist). Soud I. stupně posoudil smlouvu jako platnou a uložil žalovanému B povinnost zaplatit žalovanou sumu i s příslušenstvím. Rozsudek nabyl právní moci. Povzbuzen tímto pozitivním výsledkem, podal další žalobu, kterou se domáhal zaplacení zbytku kupní ceny, tedy opět 75 000 Kč s úrokem z prodlení z této částky. Žalovaný B se proti žalobě bránil jednak poukazem na překážku věci pravomocně rozhodnuté (o žalobě na zaplacení kupní ceny již přece bylo jednou pravomocně rozhodnuto), a jednak uplatnil vzájemnou žalobu, kterou se domáhal určení, že kupní smlouva je neplatná. Posuďte, zda nově žalobě A brání překážka věci pravomocně rozhodnuté, a dále zda žalovaný může za popsané situace uplatnit žalobu na určení neplatnosti kupní smlouvy.